

projekt LIFE NATURAVIVA

After-LIFE načrt

Ljubljana, Avgust 2022

Biodiverziteteta - umetnost življenja
Biodiversity - Art of Life

LIFE16 GB/SI/000711

1. Uvod

V obdobju 2017-2022 je deset partnerjev komunikacijskega projekta LIFE NATURAVIVA pod vodstvom Nacionalnega inštituta za biologijo ljudem s cele Slovenije predstavljalo pomen biotske raznovrstnosti in njeno ogroženost zaradi človekovih dejavnosti. Ker je bil projekt namenjen številnim ciljnim skupinam ljudi, od otrok v vrtcih do kmetov, je bil naš pristop zelo vsestranski. Naredili smo veliko različnih izdelkov in dokumentirali veliko različnih dogodkov, ki smo jih organizirali. Predvidevamo, da je na podlagi projektnih aktivnosti za biotsko raznovrstnost slišala vsaj polovica prebivalcev Slovenije.

Potem ko je NATURAVIVA nagovorila velik del prebivalstva o pomenu biotske raznovrstnosti, mora nadaljevati svoje poslanstvo - obveščati ljudi o biotski raznovrstnosti in prepričevati nove ljudi. Zato so partnerji projekta pripravili petletni načrt o tem, kako izdelke, pridobljene v projektu, in znanje, pridobljeno med projektom, uporabljati še naprej - vse v korist biotske raznovrstnosti. V načrtu smo opredelili, kako se bodo aktivnosti, začete v projektu LIFE, nadaljevale in razvijale v letih, ki sledijo zaključku projekta.

Velik del rezultatov projekta NATURAVIVA, ki je bil komunikacijske narave, je v obliki različnih publikacij, ki bodo na voljo širši javnosti tudi po koncu in so lahko tudi navdih za prihodnje komunikacijske projekte. Vsi tiskani izdelki so v elektronski obliki na voljo na spletni strani projekta, ki bo aktivna vsaj še naslednjih pet let. Podobno bodo dostopni tudi video izdelki na projektnem kanalu YouTube. Monografije, izdane v okviru projekta, so bile razdeljene tudi javnim knjižnicam v Sloveniji, kjer so bile vključene v njihove zbirke in ostajajo ljudem na voljo. Vse ustrezno gradivo je bilo prevedeno in natisnjeno v angleščini, kar omogoča ponovitev sporočil projektov v drugih državah. Pridobljena spoznanja, dobre prakse in infrastrukturo, zgrajeno med projektom, bodo projektni partnerji uporabili za izboljšanje svojega dosega v prihodnjih letih. Učne poti, postavljene v okviru projekta NATURAVIVA, ostajajo kot del privlačnosti parkov, saj nenehno privabljajo dodatne obiskovalce.

2. Splošni opis

Velike fotografske razstave na prostem in notranje razstave "Ekosistemi Slovenije" in "Čarobna narava" bodo nadaljevale svojo pot med različnimi prizorišči. Za nove razstave bodo na voljo trajna zunanja stojala. Stroške prevoza, postavitve in dodatnega tiskanja bodo krili organizatorji prireditev. Notranje potujoče razstave bodo na voljo nakupovalnim središčem, knjižnicam, šolam in podobnim prostorom z velikimi hodniki. Stroške prevoza in postavitve krijejo organizatorji dogodka. Vse razstave so prilagodljive, tako, da jih organizatorji lahko uporabijo v celoti ali le delno (le izbrane eksponate). Na ta način se razstave prilagajajo kateremu koli razstavnemu prostoru, kar povečuje število možnih razstavnih lokacij. Po potrebi bomo za organizatorje z omejenim biološkim znanjem pripravili kratke povzetke z razlago osnovnih informacij.

Turizem Ljubljana, ki organizira razstave v Tivoliju, vsakih nekaj let najboljšo ponovi. Naša razstava na prostem je bila deležna številnih čestitk, zato je upravičeno verjeti, da bodo velike slike "Biotske raznovrstnosti Slovenije" v parku Tivoli ponovno razstavljene, in sicer enkrat po zaključku projekta Naturaviva. Poškodovane fotografije bomo ponovno natisnili na stroške NIB. Na koncu bomo slike brezplačno ponudili šolam, vrtcem in podjetjem kot dekoracijo za stene.

Delavnice in naravoslovni izobraževalni dnevi se bodo nadaljevali tudi po zaključku projekta LIFE. Njihova organizacija bo v domeni projektnih partnerjev v okviru njihovih rednih dejavnosti: zavarovana območja (parki), Zavod LUTRA (zlasti v Vidrinem centru na Goričkem). Škatle s pripomočki, pripravljene v projektu, se bodo uporabljale še leta po koncu projekta. Vsa tiskana gradiva, potrebna za izvedbo

dogodkov, so bila pripravljena v okviru projekta, po koncu projekta pa jih bo vsak partner po potrebi ponovno natisnil (tisk po naročilu), in sicer na svoje stroške.

Delovni listi za učence in učitelje bodo še naprej na voljo na spletni strani projekta.

Učne poti in izdelki, ki so bili narejeni med projektom se bodo vzdrževali, vodeni ogledi pa bodo organizirani v okviru rednega dela. Pričakovana življenjska doba informativnih tabel je 10 let skoraj brez vzdrževanja. V GRM-u si bodo na vsak način prizadevali, da poletna šola o biotski raznovrstnosti ostane v rednem programu tudi po koncu projekta LIFE.

Usposobljeni kmetijski svetovalci bodo še naprej svetovali in izobraževali kmete o vseh temah, povezanih z biotsko raznovrstnostjo, v okviru svojih rednih dejavnosti svetovanja in izobraževanja (dodatni stroški niso predvideni). Letak s temi temami bo na voljo na spletni strani projekta in CAFS, zato bo tiskanje po naročilu mogoče tudi po koncu projekta.

ULBF bo v okviru rednega izobraževalnega programa, ki ga izvaja Univerzitetni botanični vrt, še naprej pripravljaj seneni drobir avtohtonih travniških rastlin in organiziral vodene ogleda.

Mobilna informacijska točka (vozilo) iz TNP in Kozjanskega parka, prekrita z dizajnom NATURAVIVA, bo nadaljevala s pritegovanjem pozornosti obiskovalcev parka, turistov, otrok in drugih ciljnih skupin. Pričakujemo, da bo delovala vsaj pet let po koncu projekta.

NIB in Lutra bosta v okviru rednih dejavnosti vzdrževala aktivnosti na spletni strani projekta in na družbenih medijih vsaj 5 let po projektu. Partnerji bodo nadaljevali uspešno sodelovanje z vsemi vrstami medijev v okviru svojih rednih dejavnosti in tako širili rezultate projekta LIFE.

Poljudno poročilo bo do izčrpanja zaloge na voljo v tiskani obliki, vsaj še pet let pa tudi na spletni strani projekta. V njem niso predstavljeni le rezultati projekta, temveč tudi nekatere zamisli in predlogi za ohranjanje biotske raznovrstnosti.

S promocijskim gradivom, pripravljenim v projektu, bodo projektni partnerji tudi po projektu LIFE sodelovali na tradicionalnih prireditvah, kot so sejem AGRA, sejem lovstva in ribištva, sejem Narava in zdravje itd., na katerih bodo promovirali biotsko raznovrstnost in njeno ohranjanje ter pomen ekosistemskih storitev za življenje ljudi.

Koncerti klasične glasbe "Musica Viva", prepleteni z informacijami o biotski raznovrstnosti in ohranjanju narave, se bodo nadaljevali z uporabo programa in kostumov, razvitih v okviru projekta NATURAVIVA.

Mreženje znotraj družine LIFE in tudi z drugimi projekti, se bo nadaljevalo tudi po koncu projekta. Vsi upravičenci (partnerji) bodo aktivno sodelovali na različnih projektih posvečenih okolju in ohranjanju narave, s čimer se bo mreža krepila, izkušnje s področja varstva narave in ohranjanja biotske raznovrstnosti pa izmenjavale.

Tabela 1: Podroben načrt aktivnosti za prvih pet let po zaključku projekta.

Pod-akcija	Opis	Partner	Količina?	Kje?	Ocena števila obiskovalcev	Ocena stroškov	Stroškovni nosilec
B1.2 Zunanje razstave	Biodiverziteta Slovenije	GRM	2	GRM	400	neznano	lastna sredstva +
	uporaba stojal za druge razstave		1	GRM	200	neznano	lastna sredstva +
	uporaba stojal za druge razstave	KPG	1-2/leto	Grad Grad, druge lokacije v Pomurju	1000/razstavo	300€/razstavo	lastna sredstva
	Biodiverziteta Slovenije	NRP	10	Cerknica	20/dan (povp.)	ni stroškov	
	stalna razstava o biodiverziteti		10	Cerknica	20/dan (povp.)	ni stroškov	
	uporaba stojal za druge razstave	RPK	1	grad Podsreda		neznano	lastna sredstva +
	Biodiverziteta Slovenije	TNP	1	Trenta/Bled ali Bohinj	2500	200 €	lastna sredstva
	uporaba stojal za druge razstave		2	Bled, Bohinj	5500	ni stroškov	
B1.3 Notranje razstave	Ekosistemi Slovenije	GRM	1	GRM	250	neznano	lastna sredstva +
	Magična narava		2	GRM	500	neznano	lastna sredstva +
	Magična narava	KPLB	3	Na sedežu občin	450	ni stroškov	
	Ekosistemi Slovenije	LUTRA	2/leto		600	350 €	drugi projekti, lastna sredstva, sponzorji, komercialne aktivnosti
	Ekosistemi Slovenije	NIB	20 lokacij	šole, knjižnice, prireditve		1.000 €	lastna sredstva in gostitelji
	Magična narava		10 lokacij	šole, knjižnice		500 €	lastna sredstva, gostitelji
	Magična narava	RPK	1	grad Podsreda	število obiskovalcev na gradu	za transport	MOP, lastna sredstva, drugi projekti
	Magična narava	TNP	1	Bled	2000	neznano	lastna sredstva +
B1.6 Predavanja o biodiverziteti	predavanja	NIB	10	društva, šole, knjižnice,	200	500 €	lastna sredstva
B2 Vizualna projekcija »šok dogodkov«	koncerti na temo varstva narave	LUTRA	4/leto	Kočevje, Velike Lašče, Nova Gorica, Slo. Bistrica	200-400	6.000	vstopnine, donacije
	video o varstvu narave		5-10	Youtube kanal	2000	ni stroškov	
B2 Zvočni sprehodi	šok dogodek vključen v program vodenja po naravi	NRP		Cerkniško jezero		neznano	lastna sredstva

Pod-akcija	Opis	Partner	Količina?	Kje?	Ocena števila obiskovalcev	Ocena stroškov	Stroškovni nosilec
B3.1 Naravoslovni dnevi	delavnice	KPG	20/leto	osnovne šole v parku Goričko	300	50€/delavnico	lastna sredstva
	delavnice	KPLB	25	šole, vrtci, na odprtem	500	500 €	MOP
	delavnice	LUTRA	20/leto	Infocenter Aqualutra, šole po Sloveniji	500	180 €	vstopnine, drugi projekti, prostovoljno delo
	delavnice	RPK		Kozjanski regijski park		neznano	MOP, lastna sredstva, drugi projekti
B3.2 Škatle s pripomočki za vrtce in osnovne šole	škatle s pripomočki	KPG	20/leto	osnovne šole v parku Goričko	300	neznano	lastna sredstva
	delavni listi		20/leto	osnovne šole v parku Goričko	300	neznano	lastna sredstva
	PowerPoint prezentacija		20/leto	osnovne šole v parku Goričko	300	neznano	lastna sredstva
B3.2 Škatle s pripomočki za vrtce in osnovne šole	natisnjene predloge iz pobarvanke	KPG	20/leto	osnovne šole in vrtci v parku Goričko	300	neznano	lastna sredstva
	igra Spomin		20/leto	osnovne šole in vrtci v parku Goričko	300	neznano	lastna sredstva
	škatla s pripomočki	KPLB	25	šole, vrtci, na prostem	500	ni stroškov	
	natisnjene predloge iz pobarvanke		25	šole, vrtci, na prostem	500	ni stroškov	
	igra Spomin		25	šole, vrtci, na prostem	500	ni stroškov	
	PowerPoint prezentacija	LUTRA	10/leto	info center Aqualutra, šole po Sloveniji	250	neznano	lastna sredstva +
	natisnjene predloge iz pobarvanke		20/leto	info center Aqualutra, šole po Sloveniji	200	neznano	lastna sredstva +
B3.4 Foto in video natečaj	2022 foto natečaj	RPK	1	Kozjansko		neznano	lastna sredstva +
B4.1 Biodiverziteta v kmetijstvu učna pot	vodenje	GRM	8	GRM (učna pot)	120	neznano	lastna sredstva +
	delavnica za učitelje		1	GRM	35	neznano	lastna sredstva +
	poletna šola		2	Prekmurje in Primorska	15	neznano	lastna sredstva +
B5.3 Predavanja za kmetovalce	zloženska	KGZS	1500 kosov	kmetijski sejem Gornja Radgona 2023-2025	1500	neznano	lastna sredstva +
	zloženska		4000 kosov	8 inštitutov za kmetijstvo in gozdarstvo	4000	neznano	lastna sredstva +

Pod-akcija	Opis	Partner	Količina?	Kje?	Ocena števila obiskovalcev	Ocena stroškov	Stroškovni nosilec
	prenos znanja		1/leto	letna svetovanja, ki jih izvaja 330 svetovalcev	56.000	neznano	lastna sredstva +
B6.1 Učna pot v botaničnem vrtu	vodstva	ULBF	15/leto	UL Botanični vrt	300	1.200 €	občina Ljubljana, društva
	zloženke		15/leto	UL Botanični vrt	300	brez stroškov	
B6.2 Suhi travniki v Ljubljani in seneni drobir	vodstva, razdeljevanje senenega drobirja	ULBF	3/leto, 200 vrečk	suhi travniki v Rojah	60	300 € vodstva, 800 € drobir	društva, lastna sredstva
B8.1 Interaktivna učna pot Podsreda	vodstva	RPK	veliko	učna pot Podsreda		neznano	MOP, lastna sredstva, drugi projekti
B8.2 Letni kino	projekcije filmov	NRP		Cerknica	50-100/film	3000 €	lastna sredstva
B8.3 Interpretacijski načrt za KP Goričko	vrednotenje in dopolnjevanje	KPG	1	Grad		neznano	lastna sredstva
B8.4 Biodiverziteta v zavarovanih območjih za obiskovalce in šole	delavnice	KPG	10/leto	osnovne šole v KP Goričko	150	50€/delavnico	lastna sredstva
	delavnice	KPLB	75	šole, vrtci, na prostem	1500	1.500 €	MOP
	spletna stran	TNP	1	TNP		5.000 €	lastna sredstva, drugi projekti
	prenosna razstava		veliko	TNP	150	neznano	lastna sredstva +
	škatle s pripomočki		veliko	TNP	300	neznano	lastna sredstva +
	šolske delavnice		10 in več / leto	TNP	200	neznano	lastna sredstva +
	mobilna info točka		večje prireditve	TNP	500	neznano	lastna sredstva +
ponatis pobarvanke	LUTRA	1000		1000	8.000 €	prodaja	
D1.1 LIFE tabla na zgradbah partnerjev	ostaja pritrjena še najmanj 5 let	vsi	10	vsi		brez stroškov	
D1.2 Projektna spletna stran, družabna omrežja	aktivno še vsaj 5 let	vsi	spletna stran, FB profil	online		neznano	lastna sredstva
D1.3 Mediji	članki	NIB	4/leto	različne publikacije	100000	brez stroškov	

Pod-akcija	Opis	Partner	Količina?	Kje?	Ocena števila obiskovalcev	Ocena stroškov	Stroškovni nosilec
	omemba LIFE Naturavive na dogodkih	ULBF	5/leto	različni dogodki		brez stroškov	
D1.5 poljudno poročilo	natisnjeni izvodi	NIB	500 kosov	različni dogodki	500	brez stroškov	
D1.7 Promocija biodiverzitete in projekta na dogodkih	prisotnost na dogodku	GRM	5	GRM	150	neznano	lastna sredstva +
	prisotnost na dogodku	KPG	1-2/leto	sejmi, festivali, ...	30/dogodek	100€/dogodek	lastna sredstva
	prisotnost na dogodku	KPLB	25	v parku in tudi na drugih prireditvah	1250	500 €	lastna sredstva
	prisotnost na dogodku	LUTRA	4/leto	sejmi, drugi dogodki	20000	4.800 €	drugi projekti, lastna sredstva, sponzorji, komercialne aktivnosti
	ponatis majic		1000 kosov	sejmi, drugi dogodki	1000	6.000 €	prodaja
	prisotnost na dogodku	NIB	10	različni dogodki	1000	neznano	lastna sredstva
	prisotnost na dogodku	RPK		sejmi, drugi dogodki		neznano	MOP, lastna sredstva, drugi projekti
D2.1 Mreženje z LIFE in drugimi projekti	mreženje	GRM	2	GRM	20	neznano	lastna sredstva +
D2.2 Mreženje s partnerskimi šolami	mreženje	GRM	10	GRM, druge države, online srečanja	100	neznano	lastna sredstva +
	mreženje	KPLB	5	šole v parku in okolici	150	2.500 €	lastna sredstva +
	mreženje	TNP	40-75			neznano	lastna sredstva +
D2.3 Mreženje s parki	mreženje	GRM	2	Slovenija	10	neznano	lastna sredstva +
	mreženje	KPG	1/leto	KPG and drugi parki	10/dogodek	200€/dogodek	lastna sredstva
	uporaba pingvinov s predstavitvijo parka	KPLB	25	na različnih dogodkih v parkih	1250	ni stroškov	
	predavanja v parkih	ULBF		različni parki		neznano	lastna sredstva +
Drugo: preostale zloženke, brošure, knjige	natisnjen material	NIB	preostali izvodi	različni dogodki na NIB in drugje		ni stroškov	